

**УНІВЕРСИТЕТ УШИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

**КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
17-18 листопада 2021 року**

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2021

УДК 370.15+371.302.81+613
С916

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради Державного закладу
“Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського”
Протокол № 5 від 19.11.2021*

Члени редакційної колегії:

Джуринський П. Б. доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації, Університету Ушинського – голова оргкомітету;

Долгієр Є. В. кандидат з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського

Афтімічук О. Є. доктор педагогічних наук, професор. ДУФВіС (м. Кишинів, республіка Молдова)

Севдалев С. В. кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету фізичної культури Гомельського державного університету імені Франциска Скорини, Гомель, Білорусь;

Башавець Н. А. доктор педагогічних наук, професор, кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського; заступник – голови оргкомітету;

Осіпова І. В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;

Ігнатенко С. О. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;

Дроздова К. В. кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського

Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини :
С916 матеріали V інтернет-конференції. м. Одеса, 17-18 листопада 2021 р.
Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 182 с.

У збірнику матеріалів конференції розглянуті всебічні аспекти організації занять з фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

At the conference proceedings are considered comprehensive aspects of physical education and sports.

УДК 370.15+371.302.81+613.7

© Заклад вищої освіти
«Університет Ушинського», 2021

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАПРЯМУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Головко В. М., Карапет'янс С. І.

Одеський державний університет внутрішніх справ, Україна

Актуальність. Гуманітарна значимість фізичної культури проявляється у спрямованості на розвиток цілісної особистості, формування у системних знань, що навчаються, про людину і орієнтованості в них, створення сприятливих можливостей для самовираження та самоактуалізації особистості, активізації готовності студентів повноцінно реалізувати свої сутнісні сили у здоровому та продуктивному стилі життя.

Виклад основного матеріалу. Змістовний аспект гуманітаризації освіти з фізичної культури є комплексне, багатогранне явище, яке передбачає: виявлення у його змісті гуманітарних цінностей; гармонізацію духовних та фізичних сил та здібностей студентів; виховання у них ініціативи та відповідальності у природній та соціальній сферах життєдіяльності; забезпечення можливостей для особистісно-професійного зростання, самовизначення, самореалізації; створення умов для саморозвитку та самовдосконалення особистості майбутнього фахівця.

Інакше зміст гуманітарної освіти, зазначає М. Я. Віленський – це студент, що розвивається, гармонія його відносин з собою, іншими людьми і світом загалом, його духовний та фізичний розвиток, формування людини культури. Воно вимагає приведення в дію внутрішніх підстав його розвитку та саморозвитку, виховання та самовиховання, навчання та самонавчання, що дозволяють виявляти суб'єктність, рефлексивність, самоактуалізацію у саморозвитку, самовдосконаленні, творчої самореалізації особистості, готовності спеціаліста до діяльності з перетворення насправді і себе як її суб'єкта. [1, 10].

Провідною ідеєю концепції дослідження є положення про те, що становлення і розвиток системи професійної підготовки майбутніх магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах, базуючись на позитивних здобутках зарубіжного досвіду, дозволяє усвідомити суспільну необхідність якісного оволодіння магістрантами професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, особистісними і професійно значущими якостями, зокрема комунікативними й організаційними здібностями, творчим потенціалом та емпатією, що дозволить їм ефективно застосовувати засоби науково-дослідної роботи та засоби фізичної реабілітації при роботі у мультидисциплінарній команді фахівців різного профілю. Запропонована концепція дослідження базується на методологічному, теоретичному та практичному концептах, які є взаємопов'язаними, взаємодіючими та взаємозалежними один від одного.

Діалогічний підхід, який ми використовуємо у проведенні навчальних занять з фізичної культури, сприяє збільшенню міри свободи межу суб'єктами освіти, та дозволить забезпечити самоактуалізацію особистості майбутнього спеціаліста.

При побудові даних педагогічних технологій викладач стоїть перед необхідністю виявлення внутрішнього потенціалу студента, його індивідуальні можливості. Це відкриває перед студентом безмежне поле для самовдосконалення та самопізнання та особистісного самовдосконалення у фізкультурно-спортивній діяльності.

Як ми вважаємо, що для управління процесом гуманізації фізичного виховання учнівської молоді необхідно:

- чітко визначити цілі фізкультурної діяльності;
- визначити за часом досягнення освітніх цілей за залучення студентів до цінностей фізичної культури;
- забезпечити орієнтованість студентів у цінностях фізичної культури;
- вибрати засоби та методи, що розкривають сутнісний бік процесу фізичної освіти молоді

Розвиток освіти у сучасній Україні передбачає оновлення її змісту, принципів організації, ефективне використання нових освітньо-виховних технологій, які відповідали б кращим світовим зразкам. Зумовлено це такими чинниками, як радикальна соціально-політична трансформація суспільства, політичні та економічні проблеми країни, глобальна екологічна криза, зростання рівня захворюваності громадян, зниження працездатності. Як зазначається у Білій книзі національної освіти України, особливо виражене погіршення фізичного, психічного, розумового розвитку і працездатності серед дітей та молоді.

Сучасні напрями та проблеми реалізації фізичного виховання у закладах вищої освіти України тісно пов'язані з суспільно значимими процесами реформування фізичного виховання та пошуку актуальних та ефективних шляхів його організаційного та методичного забезпечення, де в основу покладено уподобання й індивідуальні особливості студентської молоді.

Численні дослідження [1] вказують на те, що ігнорування законодавчих документів, спрямованих на розвиток фізичного виховання у вищих навчальних закладах України, сьогодні стало причиною того, що на загальнонаціональному рівні спостерігаємо стійку тенденцію до погіршення фізичного стану молоді та неготовності сучасних випускників повноцінно виконувати професійну діяльність. Ситуація, що склалася, вимагає радикальних змін у методичному й матеріально-технічному забезпеченні цієї галузі.

Теоретичні та методичні аспекти фізичного виховання в закладах вищої освіти в роботах значної частини науковців галузі фізичної культури та спорту, педагогіки вищої школи та професійно-прикладної фізичної підготовки здебільшого сконцентровані на проблемах організації занять з фізичного виховання, формування здоров'я, фізичного розвитку та підготовленості студентів, формування найбільш важливих життєвих і професійно-визначальних компетенцій, варіативності структури та змісту фізичного виховання для досягнення якісних передумов творчої й ефективної багаторічної праці майбутніх фахівців у різних сферах діяльності України [3].

Пріоритети, покладені в основу процесу фізичного виховання студентської молоді, визначають обов'язковість оволодіння системою

прикладних умінь і навичок з плавання та безпосередньої плавальної підготовки, що є нормативними потребами здорового способу життя, історичними уявленнями про гармонійно розвинуту особистість [4].

Узагальнення даних вказує на значну кількість інформації та наявність авторських підходів вибіркового спрямування щодо навчання плаванню. Їх змістове наповнення безпосередньо пов'язане із загальними рекомендаціями навчання плаванню, методиками випереджувального навчання, особливостями роботи з різними категоріями населення та подолання практичних ситуацій, загальною сутністю оздоровчого впливу плавання на організму студентів тощо.

Професіоналізм фахівця – результат тривалого процесу формування його особи: у сім'ї, в колективі навчального закладу, а також в установах подальшої роботи. Спираючись на сучасні проблеми підготовки фахівці в з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи сьогодні реформи освіти мають бути направлені на інтеграцію природничо-наукової підготовки фахівця в процесі формування його професійно-педагогічної компетентності з врахуванням сучасного стану ринку праці [2]. Культурний потенціал сформований за час навчання у вузі продуктивно позначається в практичній діяльності фахівця. Тому об'єм навчальної програми розглядається як цільовий орієнтир духовного і тілесного розвитку особистості студента.

Висновки. Узагальнення інформації дає підстави для виокремлення проблемного поля, пов'язаного з оновленою структурою компетенцій майбутніх фахівців різних галузей діяльності, незадовільним рівнем здоров'я сучасної студентської молоді, високим прикладним значення плавання, зниженням обсягів фізичного виховання в закладах вищої освіти на тлі недооцінки ефективності засобів плавання, відсутності якісного організаційного та методичного забезпечення цього процесу, варіативності цільових установок і чинників мотивації студентів, обов'язковості прикладних умінь з плавання в структурі гармонійно розвинutoї особистості, потреби підтримання оптимального рівня фізичної активності.

Література:

1. Андреева О. Рухова активність як складова рекреаційної культури студентів / О. Андреева, О. Садовський // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2016. – № 1. – С. 15–18.
2. Анікеев Д. М. Рухова активність у способі життя студентської молоді : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Дмитро Михайлович Анікеев ; НУФВСУ. – Київ, 2016. – 20 с.
3. Бойко Ю. С. Формування аксіологічних установок до здорового способу життя у студентів ВНЗ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – «Теорія і методика виховання» / Ю. С. Бойко. – Умань, 2015. – 268 с.
4. Катерина У. Соціально-педагогічні передумови впровадження навчально-оздоровчих комплексів в процес фізичного виховання студентів / У. Катерина, О. Андреева // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, 2014. – Вип. 14. – С. 18–22.

5. Кашуба В. А. Анализ использования здоровьесберегающих технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи / В. А. Кашуба, Е. В. Андреева, С. М. Футорный // Теория и методика физической культуры. – Алматы, 2018. – С. 73–81.

РОЗВИТОК РУХОВИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Форостян О. І., Роженко Т. В.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Україна

Анотація. У статті розглядаються проблеми рухових навичок у дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку. Визначення їх фізичної підготовленості та сформованості інтелектуальних навичок.

Актуальність дослідження. Удосконалення системи освіти відповідно до Закону України "Про освіту" висунуло на перший план проблему впровадження в практику роботи закладів освіти комплексу заходів, спрямованих на своєчасне забезпечення кожної дитини адекватних його віку умов для розвитку і формування повноцінної особистості, отримання освіти. Впровадження в систему освіти спеціальних форм диференційованої допомоги тим дітям, які відчувають значні труднощі в засвоєнні програм навчання, набуває особливу соціальну і педагогічну значущість.

В даний час в усьому світі відзначається збільшення числа таких дітей, і в зв'язку з цим проблема підготовки даної категорії дітей до школи, вибір адекватних програм навчання і виховання стала однією з найактуальніших психолого-педагогічних проблем.

Метою дошкільного виховання є всебічний гармонійний розвиток дитини, яке характеризує охорону і зміцнення його здоров'я, забезпечення повноцінного фізичного і психічного розвитку. Засоби фізичної культури дозволяють впливати на всі сфери розвитку дитини і в тому числі на ті, які мають вирішальне значення не тільки для повноцінного фізичного розвитку, але і для розумового, морального, трудового та естетичного.

Н.А. Менчинскою введено термін "здатність до навчання", який виражає індивідуально-типове своєрідність психіки учня, створене в процесі навчальної діяльності і робить вплив на її результати в кожен "знятий" момент часу, тобто висловлює загальну здатність до навчання.

С. Л. Рубінштейн в якості показників, що характеризують сформованість загальної здібності до навчання виділяє темп, легкість засвоєння, швидкість просування, широту переносу. "Можна сказати, що показником обдарованості може служити широта перенесення, яка досягається різними індивідами в процесі навчання".

Низька здатність до навчання варіюється за ступенем вираженості цієї якості і в залежності від причин порушення психічного розвитку дитини, а